

Eduskunnan talousvaliokunta (TaV)

Finanssialan lausunto EMIR review U-kirjelmä

- FA kannattaa ehdotettuja muutoksia ja Valtioneuvoston kantaa
- FA korostaa tarvetta muutamille sääntelyn laatua parantaville tärkeille lisämuutoksille
 - raportointivaatimus asetetaan kaikissa tilanteissa vain yhdelle osapuolelle, ja kaksipuolisesta raportoinnista luovutaan kokonaan
 - finanssiyrityksille annetaan mahdollisuus ilmoittautua kerralla isoksi finanssivastapuoleksi

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

FA ehdottaa neuvoston työryhmässä eteenpäin vietäväksi, että kynnysarvon alle jäävät finanssialan vastapuolet tulisi vapauttaa paitsi määräysvelvollisuudesta, myös kahdenvälisen johdannaiskauppojen vakuusvaatimuksista. Tällaisia toimijoita Suomessa olisi esimerkiksi kiinteistörahastot ja muut vaihtoehtorahastot, jotka tyypillisesti tekevät kiinteistöluotoilleen suojaavia johdannaiskauppoja pienillä hallinnollisilla resursseilla.

Pienten finanssitoimijoiden ja finanssialan ulkopuolisten vastapuolien määräysvelvollisuuden kynnysarvojen laskenta tulisi yhtenäistää. Koska kynnysarvot määritetään vasta ESMAn teknisissä standardeissa, ei niiden tulevasta tasosta ole tällä hetkellä tietoa. Turhaa hallinnollista taakkaa sekä raportointia voidaan välttää sillä, että kynnysarvot olisivat vähintään samalla tasolla kuin nykyäänkin, ennemmin selkeästi nykyistä tasoa korkeammat. FA korostaa lisäksi, että suojauspoikkeus on aivan ehdoton tavallisille yrityksille, jotta ne voivat jatkossakin käyttää johdannaisia muiden muassa valuutta- ja korkoriskien hallinnassaan ilman erittäin hankalasti toteutettavaa määräysvelvollisuutta.

Ilmoitusvelvollisuudessa (artikla 9) tulisi siirtyä kaikilta osin yksipuoliseen raportointiin ennen kaikkea raportoinnin luotettavuuden varmistamiseksi. Nykyinen, kolme vuotta käytössä ollut kaksipuolisen raportoinnin malli ei tuota valvojille oikeaa käsitystä markkinoiden riskeistä. Haaste on ennen kaikkea siinä, ettei kaupan kaksi osaa löydä toisiaan kauppatietorekisterien järjestelmissä. Tämä johtaa siihen, ettei kauppa täsmäydy lainkaan eikä toivottua markkinadataa siten muodostu. FA korostaa, että myös komission tavoitteena on tällä hetkellä ylimääräisen raportoinnin vähentäminen. Tästä syystä kaksipuolisesta raportoinnista tulisi luopua kokonaan.

Mikäli päädytään kaikesta huolimatta vain osittaiseen yksipuolisen raportoinnin malliin, joka aiheuttaa monia uusia tietoteknisiä ja sääntelyn tulkintaan liittyviä haasteita, on kirjelmässä artiklaa 9 koskeva kohta käännetty/tulkittu väärin. Asetusehdotuksen 9(1a)(b) kohdan mukaan finanssialan vastapuoli raportoii

molempien puolesta silloin kun finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ei ole määritysvelvollinen.

Eläkejärjestelmiin (artikla 85) liittyvässä kohdassa on virheellisyyksiä. EMIR-sääntely koskee kaikkia yhteisöjä, jotka käyvät johdannaiskauppaa. Suomalaiset työeläkevakuutusyhtiöt ovat EMIRin mukaan finanssialan ulkopuolisia vastapuolia (NFC), vaikka muut vakuutusyhtiöt ovat finanssivastapuolia (FC). Tämä johtuu siitä, että työeläkevakuutusyhtiöihin ei sovelleta EU:n henkivakuutusdirektiiviä. Työeläkelaitoksen EMIRin mukainen määritysvelvollisuus tulee samoilla ehdoilla kuin muillakin NFC:eilla. Suomessa eläkelaitokset ovat sekä NFC+ että NFC- luokissa.

Myöskin perustelu siirtymäajan jatkamiseen on virheellinen siltä osin, etteivät eläkealan toimijat ole vielä löytäneet teknisesti kestäväällä pohjalla olevaa tapaa liittyä keskusvastapuolen osapuoliksi. Suomalaiset eläkeyhtiöt eivät saa työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaan toimia määritysosapuolina.

Taloudelliset vaikutukset Suomessa

FA korostaa yksipuoliseen raportointiin siirtymisen tärkeyttä. Yksipuolinen raportointi lisäisi ennen kaikkea tietojen oikeellisuutta ja auttaisi antamaan oikeamman kuvan markkinoista.

Pienet finanssiyritykset hyötyisivät määritysvelvollisuuden soveltamiseen liittyvästä kynnysarvosta. Tämän lisäksi Suomessa toimivat suurimmat pankit saisivat kevennettyä hallinnollista taakkaansa sääntelyn pienillä muokkauksilla, mm. tuplaraportoinnin poistamisella ja pieniä yrityksiä koskevien veloitteiden yhdenmukaistamisella toimialasta riippumatta.

Finanssiala ehdottaa Valtioneuvoston kantaa täydennettäväksi

On hyvä, että valtioneuvosto kannattaa ehdotusta raportoinnin yksinkertaistamisesta, tehostamisesta ja johdonmukaisuuden lisäämisestä markkinaosapuolten välille. FA pitääkin ehdotuksia oikeansuuntaisina, mutta riittämättöminä.

Sääntelyä tulisi muuttaa siten, että vain kaupan yksi osapuoli on kaikissa tilanteissa raportointivelvollinen. Paras tilanne ja helpoin toteuttaa olisi malli, jossa osapuolet sopivat joko yleissopimuksissa tai transaktiokohtaisesti kumpi osapuolista kaupasta raportoi. Muutos keventäisi raportointibyrokraatiaa erityisesti pieniltä ja keskikokoisilta yrityksiltä, mutta auttaisi myös isoja globaaleja toimijoita tuottamaan laadukkaampaa tietoa helpommin.

FA korostaa, että nyt ehdotettu välimalli, jossa vain osa raportoinnista muuttuisi yksipuoliseksi, aiheuttaa jopa enemmän kustannuksia kuin nykymalli. Osittaisen korjauksen piiriin tulevat kaupat ovat jo nykyisellään sellaisia, jotka tyypillisesti on ulkoistettu toiselle osapuolelle tai ulkopuoliselle taholle. Osittainen korjaus aiheuttaa sen, että kaikkien raportointijärjestelmien on toimittava niin yksi- kuin kaksipuolisessa ympäristössä ja seurattava jatkuvasti kynnysarvojen ylityksiä ja alituksia, ja sitä kautta muuttuvia vastapuolistatuksia. Iso osa kaupoista jäisi edelleen täsmäytymättä.

Lisäksi FA ehdottaa, että finanssiyrityksille tulisi antaa mahdollisuus ilmoittautua vapaaehtoisesti isoksi finanssivastapuoleksi, jota koskevat kaikki asetuksen velvoitteet. Nyt käsittelyssä olevan ehdotuksen mukaan kaikkien finanssiyritysten tulisi vuosittain laskea ainoastaan sääntelyn kynnysarvoja varten johdannaispositiotaan ja ilmoittautua erikseen vuosittain ESMalle finanssivastapuoleksi. Tämä laskenta ja sen tulosten ilmoittaminen ESMalle on tarpeetonta, ja lisäksi aiheuttaa kustannuksia sekä finanssiyritykselle että valvojalle. Sadat eurooppalaiset pankit ja useampi Suomessa toimiva pankki ylittää odotetusti finanssiyritysten kynnysarvot jatkuvasti. Paremman sääntelyn tavoitteiden mukaisesti Suomen valtion tulisi aktiivisesti ajaa mallia, jossa iso finanssiyritys voi kerralla ilmoittautua tulevana tiukimman sääntelyn piiriin, kunnes toisin ilmoittaa. Ehdotettu malli poistaisi tarpeetonta byrokratiaa yrityksiltä ja viranomaisilta ilman, että sääntelyn tavoite muuttuu mihinkään.

FINANSSIALA RY

Päivi Pelkonen